

ሰላምን ምሕዝነትን ኤርትራን ኢትዮጵያን

ዘስዓቦ ስንባደን ዕንደራን

ቅድሚያ 4 ዓመት፡ ብፃሕ 2018፡ ኤርትራን ኢትዮጵያን፡ 720 ዓመታት ዝኣክል ኣብ መንጎኡን ዝጸንሐ ኩነተ-ወግእን ተጸብኦን ምብቕዑ ዝእውጅ፡ ሓድሽ ምዕራፍ ንምክፋት ዝዓለመ 5 ዓምድታት ዘለዎ ሓባራዊ ኣዋጅ ሰላምን ምሕዝነትን ምክታመን ይዝከር።

ዕዙዝነት ናይዚ ታሪኻዊ ስምምዕዚ፡ ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን፡ ንናይ ግዳም ኣጀንዳ፡ ብደባዊ ምስሕሓብ ተመክንዮ ኣብ ዝተወልዐ ናይ 1998-2000 ኩናት ዝደመይዎን ዝኸሰርዎን ከይኣክል፡ እቲ ጉዳይ ኣብ ፍርዲ ቀሪቡ፡ መዕለቢ ምስ ተገብረሉ'ውን፡ ካብ ሕጊ ንምህዳምን ትግባረኡ ንምዕንቃጽን ንዓመታት ዝቐጸለ ሕብረ-ብዙሕ ተጸብኦታት ሰጊርካ ዝተበጽሐ ስምምዕ ምንባሩ'ዩ። ካልእ ፍሉይነቱ፡ እቲ ስምምዕ፡ ብቃልሲ ክልቲኡ ህዝብታት ንዝመጸ ለውጢ ስዒቡ፡ ብዘይ ናይ ግዳም መንጎኛን ዓራቕን፡ ብድሌትን ተበግሶን መንግስታት ክልቲኦን ሃገራት፡ ዝተበጽሐ ምዃኑ እዩ።

ኣዋጅ ሰላምን ምሕዝነትን ኤርትራን ኢትዮጵያን ኣብ ዝተፈረመሉ፡ ኣብ ክልቲኡ ህዝብታት ዝፈጠሮ እፎይታን ባህታን ዓለም ዘስተንከረሉ እዩ። ኩሎም ደለይቲ ሰላምን ምዕባለን ከኣ፡ ንካልኣት ኣብ ተመሳሳሊ ኩነት ዝርከቡ ወገናት፡ ጽቡቕ ኣርኢያ ምዃኑ ብምግላጽ ሞጉሶምን ኣድኒቆምን።

ኣዕኩድ ናይቲ ስምምዕ ነዚ ዝስዕብ ዓበይቲ ነጥቢታት'ዚ ዘጠቓለል'ዩ፦

- ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዝጸንሐ ኩነተ-ወግእ ከኸትም፡
- ኣብ 2002 ብኮምሽን ዶብ ዝተዋህበ ብይን ብዘይ ቅድመ-ኩነት ክትግበር፡
- ዲፕሎማሲያዊ ርክባት፡ ንግዲ፡ ትራንስፖርትን መራኸቢታትን ናብ ንቡር ክመለስ፡

- ክልቲኦን ሃገራት አብ ኩሉ መዳያት ዕብዮት፡ ብሽርክነትን ተመላላእነትን ክሰርሓ፡
- ዞባዊን ኣህጉራዊን ሰላምን ጸጥታን ንምውሓስ ብሓባር ክጽዕታ።

እዚ ሰናይ ተበግሶ'ዚ፡ ካብ ክልቲኦን ሃገራት ሓሊፉ ዞባዊ ጽልዋኡ ቀሊል ኣይነበረን። ደድሕሪ'ዚ ስምምዕ'ዚ መራሕቲ ኤርትራ፡ ኢትዮጵያን ሶማሊን ኣብ ኣስመራ ተራሽቢዖም፡ ንዞባዊ ምትሕብባር ዝምልከት ስምምዕ ክፍርሙ እንክለዉ፡ ካልኣት ሃገራት ጎደቦ ነቲ ተበግሶ ክጽንብርኦ ድማ፡ ንጡፍ ዲፕሎማሲያዊ ስርሓት ክሰላስል ጀሚሩ ነይሩ።

እንተኾነ፡ በዚ ሓድሽን ትስፋውን ናይ ሰላም ሃዋህው ዝኸሰሩ ወገናት፡ ስንባደኦም ስውር ኣይነበረን። ህዝቢ ኢትዮጵያ ናብ ጉሓፍ ታሪኽ ዝደርበዮ ወያነን፡ ከምኡ'ውን ኣብዚ ዞባ፡ ናይ ገዛእ ርእሶም ጥሙሕ ዘለዎም ናይ ቀረባን ርሑቕን ሓይልታት በዚ ምዕባለ'ዚ ደቂሶም ኣይሓደሩን። ነቲ ዝተፈጥረ ሰላማዊ ሃዋህው ዘሪጎም፡ መንኰርኰር ታሪኽ ንድሕሪት ክመልሱ ድማ፡ ናብ መግለጺ ዘይርከቦ፡ ምስ ዕብዳን ዝዳረግ መስደመም ወተሃደራዊ ዕንደራ ኣምራሖም።

እዞም እንትርፎ ጸቢብ ረብሓታቶም፡ ሓልዮት ህዝቢ ዘይዓጠም ወገናት፡ ብመቐዘፍቲን ስቓይን ህዝቢ ትግራይን ካልኣት ህዝብታት ኢትዮጵያን፡ ኣብዚ ዝሓለፈ 20 ኣዋርሕ፡ ኣብ ኢትዮጵያ ዝፈጠርዎ ፖለቲካዊን ጸጥታዊን ሽግራትን ሰብኣዊ ህልቂትን ማሕበራዊ ቀውሲን እምብዛ ዘሕዝን ጥራይ ዘይኮነ ብገበን እውን ዘሕትት እዩ። የግዳስ ዕንደራኦም ተኸርቲሙ፡ ፋይዳኡ ነውጺን ሰብኣዊ ቅልውላውን ምስ ኮነ እውን፡ ሓኒኹም፡ ኣይዓረፉን።

እዞም ካብ ተደጋጋሚ ፍሽለት ገና ልቦና ዘይገዝኡ ተጣላዕቲ፡ ኣገልጋሊኦም ብጽዑቕ ክንክን ትንፋስ እንተሰኹዎ፡ ፖለቲካዊ፡ ዲፕሎማሲያውን ቁጠባዊን ጸቕጢ ኣዕሪጎም፡ ብመገዲ ተጣባቒቲ ሰብኣዊ መሰል ኢና ዝብላ መጋበርያታት፡ ጽዑቕ ናይ ጠቕነ ዘመተታት እናካየዱ፡ ብጉልባብ ሰብኣዊ ሓገዝ ነዚ ገበነኛ ጃንዳዚ ደገፍ እናሰነቑ፡ ህይወት ከዝርእሉ፡ እንተቐደውን ዳግማይ ዕንደራ ክህቅን ናብ ዘኸእሎ ቁመና ንምምላሱ፡ ዝባኖም ቀሊዖም ክሰርሖም ዝጸንሑ ድራማ፡ ዓለም ብኣንክሮ ዝተዓዘበ እዩ።

ኣውጅ ሰላምን ምሕዝነትን ኤርትራን ኢትዮጵያን ዝፈጠሮ ስንባደን ዘንቀሎ ዕንደራን እምበኣር፡ ነቲ ተኸሲቲ ዝነበረ እምብዛ ትስፋው ሃዋህውን ሰላምን ብምዝራግ ኣስዒብዎ ዘሎ ቕዝፈትን ሰብኣዊ ቅልውላውን ንሃንደስቲ ዘሕንኽ ኮይኑ፡ ኣብ ህዝብታት ኤርትራ፡ ኢትዮጵያን፡ ዞባናን፤ ኣውራጅዎ ዘሎ ናይ ግዜን ዕድላትን ክሳራ ብቐሊል ዝግመት ኣይኮነን። በቲ ካልእ መዳይ ግን፡ ናይዚ ዝሓለፈ ኣርባዕተ ዓመት ተሞኩሮ፡ ሰላምን ምሕዝነትን፡ ብድሌትን ባህሪን ጥራይ ከምዘይብጻሕ፡ ክገጥሞ ዝኸእል ብድህታት ንምስጋር፡ ዝሓቶ ጽንዓት፡ ትብዓትን ተወፋይነትን ጽቡቕ ገይሩ ኣጉሊሖም ኣሎ።

ብኣጋጣሚ ራብዓይ ዓመት ኣዋጅ ሰላምን ምሕዝነትን ኤርትራን ኢትዮጵያን
እምበኣር፡ ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን እንተላይ መላእ ህዝብታት ዞባና፡
ንሽርሒን ተንኩለን ናይዞም ተጃመርቲ፡ ብንቕሓትን ትብዓትን ጸብለል
ኢሎም፡ ንውሑስን ዘላቂን ሰላም፡ ንሓባራዊ ዕብዮትን ብሩህ መጻኢን ጸዕርም
ከዛይዱ ምዝኸኸር ኣገዳሲ እዩ። ከመይሲ ጎይታ ምዕባለን ብሩህ መጻኢን
ንምኽን፡ ንቕሓትን ትብዓትን ምዕዛዝ ሕርያ ዘይኮነ ግዴታ እዩ።

ቀዳም፡ 9 ኣምሳ 2022

Shabait.com